

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljauhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor
negyedévre 2,50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
'szbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedvezmény.

A borközpontok.

Írta: Liptai Albert.

— jul. 26.

Nagyon valószínű, hogy a borközpontok intézményét sem látja szívesen a borkereskedelem, mert a földmivelésügyi kormány minden intézkedésében kereskedelemellenes tendenciát keres. Pedig élnék emlékszem, hogy amikor a vasuti állomásokon létesítendő nagy gyűjtőcementtárnyok eszméjét megpendíttem egyik legnagyobb osztrák borkereskedő előtt — még mielőtt az állami borközpontokról szó lett volna — ez az elsőrendű cég, amely nálunk minden esztendőben nagy vásárlásokat eszközöl, lelkes hangon jelentette ki: „Eine prächtige Idee, die unbedingt realisiert werden muss.“ Az állami borközpontok is első sorban gyűjtőraktárak volnának. A cementtárnyokat is olyanoknak képzeltek, hogy azok nemcsak a termés befogadására, hanem annak egalizálására, esetleg továbbkezelésére, illetőleg borvidéki típusok előállítására szolgáltak volna. Tudomásunk szerint a legtöbb borközpont a vasuti állomások közvetlen közelében létesül és így az áru könnyű továbbítása biztosítva volna.

Amit a nálunk nagyban vásárló osztrák importőr célszerűnek lát a maga szempontjából, az feltétlenül előnyös lehet a magyar kereskedelem szempontjából is. Kétségtelen szolgálatot teljesítenének a borkereskedelmnek a raktárak, mert abba a helyzetbe hoznák, hogy nagy, egyöntetű és teljesen racionálisan kezelt bormennyiségeket — bortípusokat — vásárolhasson. Serényi Béla gr. földmivelésügyi miniszter képviselőházi exposéjában kifejtette, hogy körülbelül tíz borközpontot akar alapítani a közgazdasági alappól, egyenkint 10—15.000 hl. befogadóképességgel, amelyekbe a termelő beraktározhatja borát. „A beraktározásért az illető csak annyit fog fizetni, amennyiben az államnak kerül. E központokban a bort rendszeren fogják kezelni, a termelőnek itt elhelyezett borára esetleg előlegeket fognak szerezni és mikor a bor kezelése megtörténik, a bor megéri, egalizálni fogják ezt.“ Így jellemezte a miniszter ezt a létesítendő új intézményt. E borközpontokat első sorban és fő-

ként a nálunk sokkal nehezebben értékesíthető hegyi borok érdekében fogja létesíteni, bár határozottan kijelentette, hogy a homoki borok kedvéért, Kecske-méren is állít a jövő esztendőben ily raktárakat.

Meg vagyok győződve arról, hogy ha ezeket a borközpontokat olyan helyeken állítja fel a miniszter, ahol azokra tényleg szükség van és azok vezetését szakavatott — nemcsak a borkezelési, hanem a borértékesítési tudományban is teljesen jártas — egyénekre bizza, akkor ezeknek boldogulását és üdvös hatását látva, országsszerte fel fog merülni az a kívánság, hogy ilyen borközpont az ország minden borvidékén létesüljön (sőt nagyobb borvidékeken többre is lesz szükség). És erre valóban törekedni is kell; ez kell, hogy végcélja legyen a miniszter által megindított akciónak.

A miniszter exposéjában ütközőpontot találhat a borkereskedelem abban, hogy kijelentése szerint a borközpontokba „a termelő beraktározhatja borát.“ Tehát a borkereskedelemnek ugyanazt a jogát nem említette. Kétségtelen, hogy jóval fontosabb az, hogy a pince és hordó fölött sokszor nem rendelkező kizsardza elhelyezhesse biztos helyre a borát. A borkereskedők e tekintetben fel vannak szerelve. De az is bizonyos, hogy nagyobb szüreti vásárlások esetén a borkereskedők javára is válnék, ha tartányok fölött rendelkezésük a vásárlás helyén, ha csak rövid ideig is. Valószínűnek tartjuk tehát, hogy a borközpontokat a borkereskedők is igénybe fogják vehetni, ezt különösen kezdetben talán el sem lehet kerülni, mert a gazdák előláthatólag nehezen fognak hozzájárulni ahhoz, hogy boraikat beszállítsák a raktárakba. A nagyobb gazdák azért, mert az ő boraik többnyire ugyanis könnyebben és simábban kelnek el és pince, edények és tüke fölött rendelkeznek; a kizsardzak pedig azért, mert szüretkor boruk teljes árára (ha kicsi is az) van rögtön szükségük és sem idejük, sem alkalmosságuk sincs arra, hogy különösen hosszabb uton beszállítsák boraikat a közraktárakba.

Már itt is felmerül tehát a kérdés, hogy a borközpontok meg fogják-e felelni teljesen kitűzött céljuknak, ha nincs olyan szervük, amely a termelőket borát felvegye, annak a raktárba való szállítását elvégezze és a közraktáraknak a bor értékesítésében is segítségükre legyen? Kérdés, hogy a termelési érdekelttség szervezése nélkül lesz-e a közraktáraknak az a hatásuk, amit a jó szándékkal eltelt miniszter elérni akar? Mi országsszerte gyűjtött tapasztalataink alapján mondhatjuk, ha a közraktári intézményt kapcsolatba hoznók a termelőknél és a borértékesítő szervezeteknél éppen most létesülőben levő országos szövetségével, akkor a kérdés valóban kielégítő és eredményes módon oldódna meg. Mert addig, amíg minden termelő és minden borértékesítő intézmény (pin-

ceszövetkezet és borértékesítő részvénytársaság) csak a maga kezére dolgozik, amíg saját belátása szerint bárhol és bárhogyan adja el borát, amíg a termelő-társadalom szerződéses összeköttetésbe nem lép a borközpontokkal, olyan tevékenységet a borértékesítés terén, amely egy jobb jövő alapját rakja le, aligha fogunk kifejthetni. Különösen, ha tekintetbe vesszük azt is, hogy borkereskedelmünk az utóbbi időben sokat veszített jelentőségéből és hatásából. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy nemcsak a termelő-társadalom javára, hanem a borkereskedelem előnyére is kell megteremtünk a borközpontokat és ezeket oly szervezettel ellátni, hogy a kereskedelem támogatót és ne ellenséget lásson az új intézményben.

Mi úgy képzeljük a borközpontokat, hogy azoknak detail-árusítással egyáltalában nem szabad foglalkozniuk, hanem árukészletüket nagyban eladnák első sorban a kereskedelemnek, továbbá a vendéglősöknek és azoknak az intézményeknek, amelyeket a termelő-társadalom a borfogyasztás népszerűsítése, elterjesztése érdekében létesíteni szándékozik: a városi borpincéknek, az áruraktáraknak, a budapesti állandó borvásárnak és a bort nem termelő vidékeken rendezendő borbemutatóknak, borkóstolónak.

A borközpontoknak kereskedelemellenes tendenciájáról tehát szó sem lehet. Ellenkezőleg, minthogy a borközpontoknak előreláthatólag — különösen, ha azok az egész ország termelői érdekelttségével összeköttetésbe lépnek — az lesz a hatásuk, hogy az exportot fellendítik és a belfogyasztást is emelik, a borközpontoknak megélénkítése következtében csak be, amely minden esetre javára válik a kereskedelemnek is, hiszen a borközpontok szerepe fog neki is jutni. De közvetlen haszon is háramlik az új intézményből a borkereskedelemre, erre ismételtén rámutatunk: amint a borközpontok hálózata kiszélesül és végre talán az egész országra kiterjed, állandóan, megfelelő, kész, egyenlített borkészlet áll a kereskedelem rendelkezésére. A borközpontokkal járó kellemtelenségek, perek, jelentős költségek, idővesztés stb. megszűnnek. Jó árut kapnak, típusokat hozhatnak forgalomba.

A borkereskedők tehát szerintem akkor cselekednek helyesen, ha az új intézményt elfogulatla-

nul megítélve, nemcsak azt vállalják be, hogy az alkalmas lesz a helyes borkezelés meghonosítására és a borközpontok realitásának minél nagyobb mérvben való biztosítására, hanem ha ők is keresik azokat az érintkezési pontokat, amelyek lehetővé tennék, hogy a borközpontok intézmény árui-
nak az értékesítésével ők is hozzájáruljanak a borértékesítés roppant nehéz kérdésének kielégítő és végleges megoldásához.

A sztropkói rejtély.

— Dókus Gyula alispán határozata. —

Az ismeretes, annyi port vert sztropkói ügyben egyre rohamosabban közeledik a finálé. A múltkor megírtuk, hogy Dókus Gyula alispán elrendelte a fegyelmi vizsgálatot megelőző eljárást dr. Gál Sándor sztropkói járás és dr. Hoffmann Armin sztropkói körösvos ellen: ezt a közlésünket most kiegészítjük azzal, hogy az alispán Malonyay Tamás sztropkói főszolgabíró ellen is elrendelte a fegyelmet megelőző vizsgálatot. Az alispán véghatározata a következőket mondja:

(Három eset miatt.)

Malonyay Tamás főszolgabíró sztropkói lakos ellen azért, mert Tovarnyánszky (Megvan) András sztropkói lakost a f. évi február hó 26-án nyilvános helyen meglökte; továbbá, mert Amsel Salamon sztropkói lakost állítólag megverte; végre, mert Dobrovay Lajos ügyvéd, sztropkói lakos hivatali sikkasztás és becsület-sértés címén ellene a bíróságnál feljelentést tett, az 1886. évi XXIII. t. c. 1. §. b) pontja alapján a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendelem s annak foganatosításával Isépy Zoltán tb. főjegyzőt megbízom.

A f. évi márc. hó 2-án Felsővízközről, Tkács Mózes aláírásával egy távirat érkezett a vármegye főispánjához, melyben a sztropkói főszolgabíró azzal vádatotott, hogy egy embert halálosan megsebesített. Hasonló tartalmú táviratot küldött nevezett Tkács Mózes a m. kir. belügyminiszteriumnak. Március hó 4-én egy névtelen feljelentés érkezett a vármegyei főispán urhoz, márc. 6-án pedig Neumann Mózes hazsini lakostól egy Zborón feladott ajánlott levél hozzám, melyekben a Tkács Mózes által táviratban említett vád részletezve van és Malonyay Tamás főszolgabíró ellen irányul. Sőt „Az Est“ című napilap március 10-iki 59. számában, a levelekben közölt vádak a nyilvánosság előtt is megjelentek. Vádatotatik pedig Malonyay Tamás sztropkói főszolgabíró azzal, hogy f. évi február hó 26-án este a Stock vendéglő lépcsőjéről Tovarnyánszky Megvan András nap számost lelökte, aki állítólag az esés következtében oly belső sérüléseket szenvedett, hogy harmadnapra meghalt. Vádatotatik továbbá azzal, hogy Amsel Salamon sztropkói nyomdász, midőn az tőle hivatalos

Üzlet áthelyezés.

A n. é. közönség szives támogatását kérve maradtam teljes tisztelettel

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy rőfös, vászon és divatáru üzletemet a „Vadászkürt“ szálloda épületébe (volt Halászféle bolthelyiségbe) helyezem át. Az átköltözködés folytán az összes raktáron lévő árukat minden elfogadható áron árusítom ki.

FRIEDRICH VILMOS.

„Tokajvidéki Takarékok és Hitelszövetkezet”

Mérleg-számlája.

Nyereség- és veszteség-számlája.

VAGYON	Összeg		TEHER	Összeg		VESZTESÉG	Összeg		NYERESÉG	Összeg	
	kor.	f.		kor.	f.		kor.	f.		kor.	f.
Pénztári készlet	1136	07	I. évtársulat szla K. 87047.50			Vegyés üzleti költségek	4132	72	Beiratási díjak	238	50
Kötvény számla	181240	77	II. évtársulat „ K. 23731.50			Adó	824	93	Törzsbetét-könyvecskék	30	20
Alapítási és szervezési költség			III. évtársulat „ K. 8099.50			Kamatok	3648	81	Kezelési illetékek	967	06
le: K. 210.—			IV. évtársulat „ K. 756.50			Leírás felszerelésből	85	—	Mulasztási és felszólítási díjak	499	24
Felszerelés és berendezés			Tartalékalap	119635	—	„ alapítási költségből	70	—	Kamatok	13528	66
le: K. 70.—	140	—	Hitelezők	318	—	Tartalékalap kamatja	18	—			
K. 850.—			I. évt. haszoneredmény számla	52800	06	1910/11. évi nyereség	5484	20			
le: K. 85.—	765	—	II. évt.	3656	04						
			1910/11. évi nyereség	388	54						
				6484	20						
	183281	84		183281	84		15263	66		15263	66

Felosztási javaslat: I. évtársulat haszoneredmény számlának K. 4059.12
 II. „ „ „ „ K. 1034.48
 III. „ „ „ „ K. 240.60
 Igazgatóság jutalékára K. 600.—
 Felügyelő-bizottság jutalékára K. 150.—
 Tisztviselők „ „ „ „ K. 100.—
 Tartalékalapra K. 200.—
 K. 6484.20

Tokaj, 1911. június 30.

Az ügyvezetésért: **Reisman Márton.**

Lazarovits Adolf, ig. tag.

Az igazgatóság: **Dr. Engl Jakab,** ig. elnök.
Dr. Goldstein Kálmán, ig. alelnök.
Neumann Albert, ig. tag.
Seiller Mór, ig. tag.
Grosz Izrael, ig. tag.

A felügyelő-bizottság: **Faragó József,** fb. tag.
Gyöngyössy Lajos, fb. tag.
König József, fb. tag.

A könyvelésért: **Fejér József.**

Mindenféle kézzel készített kapható
HORDÓ Goldstein Sámuel
 hordógyárában
 Sátoraljauhely, Kazinczy-utca.

MEGHIVÓ.
 A Tokajvidéki Kereskedelmi és Gazdasági Bank
 Részvénytársasággal szerves kapcsolatban álló
 „Tokajvidéki Takarékok és Hitelszövetkezet”
 III-ik évi
 rendes közgyűlését

1911. évi augusztus hó 6-án d. e. 11 órakor
 tartja saját helyiségében, melyre a t. tagok tisztelettel
 meghívotnak.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes megjelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1910/11-ik üzletévről, ennek kapcsán a zármadások megvizsgálása és a tiszta nyereség felosztása iránti határozat hozatala.
3. A felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
4. Az alapszabályok 6., 34., 43., 44. és 61. §-ainak módosításai.
5. Az igazgatósághoz 15 nappal a közgyűlés előtt beadott indítványok tárgyalása.

Kivonat az alapszabályokból:

36. §. A közgyűlésen minden törzsbetét egy szavazatra jogosít, de sem saját törzsbetétei után, sem megbízás alapján senki 20 szavazatnál többet nem gyakorolhat.

37. §. A szavazati jog igazolása végett a tagok szavazólapjaikat legkésőbbben 3 nappal a közgyűlés előtt az intézet hivatali helyiségében vehetik át.

Hirdetmény.

A szerencsi ref. egyház tulajdonát képező Szerencs községében, a piacon lévő két külön

NAGYOBB BOLTHELYISÉG

két-két szobás lakás, külön segédszoba és konyhával, azok mindegyikéhez külön-külön tartozó raktár, pince és faskamara helyiségekkel együtt 1912. évi január 1-vel kezdődő három egymásután következő évre

bérbe adandó nyilvános árverés útján,

melynek megtartása 1911. évi augusztus 6-ik napjának délután 4 órája tüzetik ki határidőt Szerencsen, a ref. iskola helyiségébe, hova bérelni szándékozók meghívotnak.

A bérösszeg évnegyedenként előre fizetendő. Közelebbi feltételek a nyilvános árverés helyén és idején tudhatók meg. Szerencs, 1911. július 16.

Ref. Egyháztanács.

Pályázati hirdetmény.

1612/1911. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

A zempléni ref. iskola iskolaszéke meglévő iskolájának kibővítését és átalakítását elhatározván, felhívják a munkálatokat elvállalni óhajtókat, hogy a folyó hó 30-án Zemplén községben megtartandó nyílt versenytárgyaláson megjelenni sziveskedjenek.

A ter- és költségvetés Zemplén község iskolaszékénél bármikor megtekinthető.

Zemplén, 1911. jul. 24.

Az iskolaszéki elnök.

A sátoraljauhelyi kir. járásbíró-ságnak 1911. V. 1156/2. számú végzése folytán Balog János 70 korona követelésének és járulékaiknak behajtása végett 1911. évi július hó 29-én d. e. 11³/₄ órakor Sátoraljauhelyben, Kossuth Lajos-utca 10. szám alatt, a végrehajtást szenvedő lakásán elárverezem azon 1520 koronára becsült ingókat, melyeket a sátoraljauhelyi kir. járásbíró-ság 1911. V. 1156/1. sz. végzése alapján le, illetve felülfoglaltam s melyek az 1911. V. 731/2. számú alapfoglalási jegyzőkönyvben 1-11 tétel alatt vannak összeírva, u. m.: házi-bútorok, zongora stb.

Sátoraljauhely, 1911. évi július hó 18-án.

Roaner Imre,
bir. végrehajtó.